

Operatory na kratkach Banacha

Lista 1 (porządki)

Zad 1. Pokazać, że każdy praporządek $\leq$ na X definiuje wzorem $x \sim y \stackrel{df}{\iff} x \leq y$ oraz $y \leq x$ relację równoważności na X , natomiast wzór

$$[x] \leq [y] \stackrel{df}{\iff} x \leq y$$

poprawnie definiuje porządek (częściowy) zbiorze klas abstrakcji $X/\sim = \{[x] : x \in X\}$ relacji $\sim$.

Zad 2. Czy relacja równoważności może być porządkiem częściowym? A czy może być porządkiem liniowym?

Zad 3. Rozważmy $\mathbb{R}$ ze standardowym porządkiem liniowym $\leq$. Która z relacji na $\mathbb{R}$ jest praporządkiem, częściowym porządkiem, porządkiem liniowym, a która relacją równoważności, gdzie

$$\begin{aligned} x\mathcal{R}_1y &\iff y = x, & x\mathcal{R}_2y &\iff x \leq y + 1, & x\mathcal{R}_3y &\iff x \leq y, & x\mathcal{R}_4y &\iff y \leq x, \\ x\mathcal{R}_5y &\iff |x| \leq |y|, & x\mathcal{R}_6y &\iff x \leq 2y, & x\mathcal{R}_7y &\iff 0 \leq x \leq y \text{ lub } x \leq y < 0. \end{aligned}$$

Zad 4. Pokazać, że relacja $\geq$ jest porządkiem częściowym na X wtedy i tylko wtedy, gdy relacja $y \leq x \stackrel{df}{\iff} x \geq y$ jest porządkiem na X .

Zad 5. *Oстрым порядkiem* nazywamy relację przechodnią i antyzwrotną, tzn. taką, w której żaden element nie jest w relacji sam ze sobą. Pokazać, że relacja $\geq$ jest porządkiem częściowym na X wtedy i tylko wtedy, gdy relacja $x > y \stackrel{df}{\iff} x \geq y$ oraz $x \neq y$, jest ostrym porządkiem na X .

Zad 6. Niech $(X, \geq)$ będzie zbiorem (częściowo) uporządkowanym. Niech $Y \subseteq X$ oraz $x \in X$.

NAZWA	DEFINICJA
x jest ograniczeniem górnym Y	$x \geq y$ dla każdego $y \in Y$
x jest elementem największym w Y	$x \in Y$ oraz $x \geq y$ dla każdego $y \in Y$
x jest elementem maksymalnym w Y	$x \in Y$ oraz nie ma $y \in Y \setminus \{x\}$ takiego, że $y \geq x$

Analogicznie (zastępując $\geq$ przez $\leq$) definiujemy ograniczenie dolne, element najmniejszy oraz element minimalny. Uzasadnić, że

- a) jeżeli istnieje element największy w Y , to jest on jedynym elementem maksymalnym.
- b) może się zdarzyć tak, że istnieje ograniczenie górne, a nie istnieje element maksymalny.
- c) może się zdarzyć, że Y ma dokładnie jeden element maksymalny, a nie ma elementu największego.

Zad 7. Rozważmy płaszczyznę $\mathbb{R}^2$ z częściowym porządkiem $(a, b) \leq (c, d) \stackrel{df}{\iff} a \leq c$ oraz $b \leq d$. Dla podanych zbiorów zbadać, czy istnieją ograniczenia górne, dolne, element największy, najmniejszy lub elementy maksymalne, minimalne?

$$\begin{aligned} A &= [0, 1]^2, & B &= [0, 1] \times [0, 1), & C &= \mathbb{R} \times [-1, 1], & D &= \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x^2 + y^2 \leq 1\} \\ E &= (\{0\} \times [1, 2]) \cup (\{1\} \times [0, 1]), & F &= \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : 0 \leq y \leq 1 - |x|\}, & G &= (-\infty, 0)^2. \end{aligned}$$

Zad 8. Jeśli w zbiorze ograniczeń górnych zbioru $Y \subseteq X$ istnieje element najmniejszy, to jest on dokładnie jeden (dlaczego?), nazywamy go *kresem górnym* zbioru Y i oznaczamy $\sup Y$ lub $\bigvee_{y \in Y} y$. Analogicznie, jeżeli istnieje największe ograniczenie dolne zbioru Y , to nazywamy je *kresem dolnym* zbioru Y i oznaczamy $\inf Y$ lub $\bigwedge_{y \in Y} y$. Wyznaczyć $\sup$ oraz $\inf$ w zbiorach z Zadania 7.

Zad 9 (łączność $\sup$ i $\inf$). Niech $E = \bigcup_{i \in I} E_i$ będzie sumą podzbiorów zbioru uporządkowanego X .

- a) jeśli $\sup E_i$ istnieje dla każdego $i \in I$ oraz istnieje $\sup\{\sup E_i : i \in I\}$ to istnieje $\sup E$ oraz

$$\sup E = \sup\{\sup E_i : i \in I\}.$$

- b) jeśli $\inf E_i$ istnieje dla każdego $i \in I$ oraz istnieje $\inf\{\inf E_i : i \in I\}$ to istnieje $\inf E$ oraz

$$\inf E = \inf\{\inf E_i : i \in I\}.$$